

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 25.—
 za en mesec . . . " 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 33.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejemanj mesečno . . . 1.80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
 Enostolpna peti vrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 3) v
 za dva " 25.,
 pri večjih parocilnih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna peti vrsta po 60 viz.
 Izhaja vsak dan, izven ob nedelje in praznikih, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Odgovor naše vlade nevtralnemu na odklonitev naše mirovne ponudbe.

Dunaj, 11. jan. (K. u.) Zunanji minister grof Czernin je danes poslal tukajšnjim zastopnikom ameriških Združenih držav, nevtralnih evropskih držav in svete stolice noto, s katero c. in kr. vlada označuje položaj, kakršnega je ustvarila odklonitev mirovne ponudbe po sovražnikih. Nota izjava:

C. in kr. vlada je bila 5. t. m. počaščena, da se ji je z vpludnim posredovanjem vlade ameriških Združenih držav izročil odgovor držav, s katerimi se nahaja v vojnem stanju, na njeno noto z 12. m. m., s katero je kakor tudi ž njo zvezane velesile izjavile, da je pripravljena uvesti mirovna pogajanja. Sporazumno z vladami zveznih držav je c. in kr. vlada natančno proučila odgovor sovražnih vlad in izjava:

Pod pretvezo, da predlog štirih zveznih držav ni odkrit in da je brez pomena, odklanjajo sovražne vlade, da bi se pečale s tem predlogom. Oblika, ki so jo podali svojem obvestilu, onemogočuje, da bi na nje odgovor naslovili. C. in kr. vlada pa polaga važnost na to, da nevtralnimi državam razloži svoje stališče.

Odgovor sovražnih vlad se izogiba razmotrivanju možnosti o koncu vojne. Omejuje se na to, da zopet razpravlja o dogodkih, ki so privedli do vojne, o namišljeni jakosti lastnega vojaškega položaja in o nemogočih razlogih mirovnega predloga.

C. in kr. vlada se noče zdaj zopet izpustiti v boj besedi z ozirom na predgovorno vojne. Prepričana je, da je v obeh pravičnega in nepristransko soodložitve človeštva že dovolj in neizpodbitno dokazano, kateri strani gre krivda, da je izbruhnila vojna.

Kar tiče posebno avstrijski ultimatu Srbiji, je monarhija v letih pred tem korakom zadostno dokazala svojo potrpežljivost nasproti vedno močnejšim sovražnim in napadalnim namenom in spletkam Srbije do trenutka, ko je končno sramotni umor v Sarajevu onemogočil vsako nadaljno popustljivost.

Razpravljanje o vprašanju, na kateri strani da je vojaški položaj močnejši, je nepotrebno in se lahko mirno prepušča sodbi cele javnosti. V ostalem odloči to vprašanje že, če se primerjajo vojni smotri obeh skupin. Avstrija in njeni zavezniki od početka sem niso pričeli z osvobodilnimi nameni, marveč kot obrambni boj; ravno nasprotno je pa pri sovražnih državah. Gre jim, da opozorimo le na en njih vojni namen, za to, da uničijo in oropajo avstrijsko monarhijo, da osvoje Alzacijo, Loreno, da razdele Turčijo in da zmanjšajo Bolgarijo. Štiri zvezne države lahko zato že zdaj sodijo, da so dosegle svoje zgolj obrambne vojne smote, medtem ko se sovražniki od uresničenja svojih načrtov vedno bolj odстранjujejo.

Če končno sovražne vlade označujejo predlog štirih zveznih velesil za vojni manevar in pravijo, da ni iskren in da je brez pomena, je ta nazor, dokler se ne prične mirovna pogajanja in dokler se to naši mirovni pogoji niso znani, le samovoljna trditve, subjektivno mnenje, ki ga ni mogoče dokazati.

C. in kr. vlada in vlade, s katerimi je zvezana, so svojo ponudbo o uvedbi mirovnih pogajanj stavile najiskrenejše in lojalno; saj so morale biti pripravljene na možnost, da se lahko sprejme predlog, naj se naznanijo njih mirovni predlogi, ko bi se pričela pogajanja. Sovražniki so marveč tisti, ki so, ne da bi bili s svoje strani postavili protipredloge, odklonili poznanje vsebine predloga štirih zveznih držav. Ako sovražniki predvsem zahtevajo obno-

vitev kršenih pravic in svobodščin, priznanje narodnostnega načela in svobodnega obstoja malih držav, zadošča, če se opozarja na tragično usodo irskega in finskega naroda, na uničenje svobode in neodvisnosti burske republike, na podvrženje severne Afrike po Angliji, Franciji in Italiji in končno na poslstvo Grške, ki ga ni enakega v zgodovini.

C. in kr. vlada pribeje, da je kakor tudi vlade zveznih držav, pripravljena na ustno izmenjavo misli s sovražnimi vladami o koncu vojne in da zavisi le od sklepa sovražnika, če naj se uvede mir ali ne.

Pred Bogom in človeštvom odklanja odgovornost za nadaljevanje vojne.

Avstrija in ž njo zvezane države na bodo hoj mirno zavestno in zaupač svojih dobrih pravic nadaljevale, dokler ne bodo priporile takega miru, ki bo zagotovil njih lastnim narodom obstoj. Čast in možnost napredka in omogočil vsem evropskim državam sodelovati popolnoma enakopravno na rešitvi velikih skupnih kulturnih nalog.

Ogrska zbornica.

Budimpešta, 11. januarja. (K. u.) Podpredsednik Szasz otvori sejo ob 11. uri. Dopis ministrskega predsednika sporoča, da je cesar vzel o priliki novega leta izražena voščila zbornice z največjo zadovoljstvom na znanje, in je blagovolil tudi v imenu cesarice najmilostnejše se zahvaliti.

Ministrski predsednik Tisza predloži nato sledeče zakonske načrte: Načrt o postavljeni inartikulaciji spomnu ranjkega cesarja Franca Jožefa I., načrt o posvečenju in kronanju Njegovega Velikanstva Karla IV. za kralja Ogrske in Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, zakonski načrt glede koronacijskih daril cesarju in cesarici, zakonski načrt o dopolnitvi postave o izjemnem stanju med vojno.

Notranji minister Sandor predloži zakonski načrt glede ovekovečenja spomnu za domovino padlih junakov. (Viharen ropot na skrajni levi. Klici: Dajte vojakom volivno pravico.)

Finančni minister pl. Teleszky predloži zakonski načrt o povišanju vojničeskega davka, o kolkovinah za transportne dokumente, prevozne liste itd. (Vnemir na levi. Klici: Povišajte podpore vojnim vdovam in sirotam.)

Dalje je napovedan predlog poslanca Štefana Rakovszkega (ljudska stranka), naj se razširi volilna pravica v interesu na bojišču se nahajajočih državljanov (živahno pritrdjevanje na levi). Zbornica sklene, da pride ta predlog v svrhu utemeljitve na dnevni red.

Prihodnja seja v ponedeljek.

Načrt grofa Tisze o inartikulaciji spomina ranjkega cesarja Franca Jožefa I. določa:

§ 1. Narod ohrani v večno zahvalo blagoslovljeni spomin slavnega vladarja, velikega kralja Franca Jožefa I. in inartikulira to v trajen znak svoje pijetete za bodočo generacijo v zakonu.

§ 2. Narod je sklenil, da se postavi v stolnem in glavnem mestu spomnu umrlega kralja dostojen spomenik. Za to potrebne določbe se bodo koj izdale s sodelovanjem deželne komisije. Kraljevi ogrski ministrski predsednik daje o izdanih odredbah in o rezultatu vsakoletno obema zbornicama poročilo do vpostavitve spomenika.

Notranje politične stvari.

Delegati dunajskega mestnega sveta pri cesarju.

Dunaj, 11. januarja. (Kor. ur.) Cesar je sprejel včeraj zastopstvo dunajskega mestnega sveta, Zastopstvu, katero je vo-

dil župan dr. Weisskirchner, so pripadali trije podžupani; mestni svetnik Steiner, mestni svetnik dr. Heim in drugi svetovalci. Župan je nagovoril cesarja. Cesar se je iskreno zahvalil.

Audijence pri cesarju.

Dunaj, 11. januarja. (Kor. ur.) Cesar je sprejel med drugimi v audijenci marsala nadvojvodo Friderika, bivšega zunanjega ministra grofa Goluchowskega in zastopnika zunanjega ministrstva pri generaln. guvernementu v Lublinu pl. Hoenninga.

Predsedstvo nemške nacionalne zveze pri ministrskem predsedniku.

Dunaj, 11. januarja. Danes popoldne so bili sprejeti od ministrskega predsednika člani predsedstva nemške nacionalne zveze predsednik dr. Groß in poslanci Damm, Pacher in Wolf. Razložili so mu znane želje in nazore nemške nacionalne zveze.

Nastopni govor prehranjevalnega ministra Höferja.

Dunaj, 11. januarja. (Kor. ur.) Ob nastopu svoje službe je imel minister za ljudsko prehrano polkovnik Höfer nagovor na uradniški zbor, v katerem je med drugim naglasil: V vojni ne poznamo ne politike ne slojnih razlik, poznamo samo ljudi in med njimi ne smemo delati nobene razločka. Če nam mora biti kaka razlika pred očmi, potem je ta, da smo dolžni tistim, ki niso z imetjem blagoslovljeni, ravno v vojnem času prav posebno skrb in da se moramo prizadevati, da jim olajšamo vojno trpljenje in vojne žrtve. V tem smislu pričakuje minister vnetega sodelovanja vseh uradnikov.

Mirovni glasovi.

Papeževa mirovna nota.

»Münchener Neueste Nachricht.« poročajo iz Lugana z dne 9. t. m.: Kakor poroča »Messaggero«, odpošlje Vatikan jutri iniciativni odgovor na mirovne note centralnih držav in predsednika Wilsona. Papež zagotavlja, da bo namenjena njegova molitev stremljenjem za zopetno vpostavitve miru. Ravnotako kot španska nota, bo tudi vatikanska nota izzvenela v misel, da je sedanjí moment neugoden za iniciativno po posredovanju.

Angleži so tisti, ki ne marajo miru.

Stockholm, 11. jan. (K. u.) »Aftonbladet« piše: Miru dejansko zdaj ne ovirajo ne pruski militarizem, ne francoski šovinizem in tudi ne ruski panslavizem, marveč le angleška konkurenčna zavist in ker se Anglija brez-pogojno brani, da bi dovolila drugim velesilam ravnotežje na svetovnem trgu.

Zakaj noče entente še miru?

Kodanj, 10. jan. (K. u.) Veliko pozornost vzbujajo razkritja »Rječi«, ki stoji kakor znano v stalnem stiku s petrograjskimi diplomatičnimi krogi. List izjavlja, da obstoje najbližji vojni cilji entente v popolni likvidaciji otomanske države kakor tudi v radikalni preureditvi Avstrije, ki mora postati zapornica proti germanizmu. Četverosporazum se ne more spuščati še v mirovna pogajanja, ker niso še Italijani v Trstu, Francozi ne še ob Reni; Angleška ni še uničila nemške mornarice, in britske kolonije nimajo še nikakih garancij za izrabo svojih zmag. Razventega ne vidi še entente nikake trdne podlage, na podlagi katere bi se praktično izvršila razrušitev pruskega militarizma. Ententa je prišla do zaključka, da se ne more spuščati v mirovna pogajanja, ampak lahko mir samo diktira.

Odgovor četverosporazuma Ameriki.

Iz Berna, 10. jan.: »Matin« hoče vedeti, da so na zborovanju v Rimu zastopniki sporazumnih velesil brez ugovora odobrili besedilo za odgovor predsedniku Wilsonu, katero je sestavil francoski ministrski predsednik Briand. Ustanovili so, da so glede odgo-

vora na nemško mirovno ponudbo vse sporazumne države popolnoma edine. Nota na Wilsona bo natančno pojasnila izvir vojne ter cilje sporazuma. Naši sovražniki, pravi »Matin«, bodo morali občutiti odgovor kot bolesten poraz. Londonski dogovor je krepkejši nego kdaj prej.

Ženeva, 11. jan. »Echo de Paris« poroča: Izročitev odgovora četverosporazuma na Wilsonovo noto je neposredno pričakovati. Gre za listino, ki bo vzbudila splošno pozornost.

Briand izročil odgovor na Wilsonovo noto.

Rim, 11. jtnuarja. (K. u.) »Agenzia Stefani« zavlja iz Pariza. Briand je včeraj ob pol 3. uri popoldne izročil ameriškem poslaniku v imenu vseh zavezniških vlad odgovor na Wilsonovo noto z dne 9. decembra t. l. Obenem je izročil Briand noto belgijske vlade, ki izraža hvaležnost za velikodušno delo Združenih držav ameriških v prid belgijskemu prebivalstvu in za ameriške simpatije. Belgijski zunanji minister baron Beyens je bil o izročitvi note navzoč.

London, 11. februarja. »Daily Chronicle« poroča, da temelji nota zavezničkov Wilsonu v splošnem na narodnostnem načelu in da so posebno naglašene vrnitev, odškodovanje in garancije za Belgijo.

Nemška nota nevtralnimi državam o stvarnem položaju.

Berlin, 11. januarja. (K. ur.) Wolf-fov urad poroča: Tukajšnjim zastopnikom nevtralnih držav se je danes dostavila nota, ki nevtralnimi vladam označuje mnenje nemške vlade o stvarnem položaju, ki je nastopil vsled odklonilnega odgovora nasprotnikov na nemško noto z dne 12. decembra m. l.

Ameriški socialisti za mednarodni kongres v Haagu.

Haag, 11. januarja. (Kor. ur.) Tajništvo mednarodnega socialističnega urada je prejelo od socialistične stranke v Združenih državah Severne Amerike brzojavko iz Chicaga, ki predlaga, naj se skliče na dan 3. junija v Haag mednarodni kongres. Ako bi urad do 1. marca ne storil nobenih korakov, bi se smatrala ameriška socialistična stranka opravičeno, da sama prevzame iniciativo.

Padec Trepova.

Genf, 11. jan. Pariški listi pravijo, da je z ministrsko izpremembo podlegla liberalna stranka dume. »Matin« pravi, da je Trepov padel. 1. Na dvor so vplivala razkritja o uradnih zlorabah vseh upravnih mestih, ki jih Trepov ni mogel odpraviti. 2. Gotove podrobnosti Razputinovega škandala; pri podrobnostih je bil neposredno tudi Trepov prizadet. Pariško časopisje upa, da se zunanja politika Rusije ne bo izpremenila. Car pričakuje, da bo Galicin brezobzirno izvrševal svojo dolžnost. »Journal« je opozoril na svoječasno Galicinovo izjavo v dumi: Naš Avgijski hlev se mora pomesti z železno metlo. List sodi, da bo zdaj neomejno vladalo uradništvo, kar da kljub dobremu namenu pomeni, ker bo pravice dumege nadzorske najbrže konec. Trepov je končal, ker mu ni duma odpustila, ker je obdržal Protopopova kot ministra. »Matin« pa sodi, da je Trepov padel radi Razputina.

Novi možje v Rusiji.

Prehodna ruska vlada.

Berlin, 11. jan. »Vossische Zeitung« poroča: Po Trepovem padcu se je ustanovilo prehodno ministrstvo nepolitičnega značaja.

Galicin sovražnik osrednjih velesil.

Berlin, 11. jan. Galicin je odločen sovražnik osrednjih velesil in slepo orodje zahodnih držav. Močno bo vplival nanj angleški veleposlanik Buchanan. Naučni minister Kulčicki pripada zmerai struji. V Petrogradu sodijo, da bo novi ministrski predsednik kop-

čal z vlado ljubljencev take vrste in dvorom, kakor je bil n. pr. Razputin.

Knez Galicin za nadaljevanje vojske.
Petrograd, 10. jan. (K. u.) Novi ministriški predsednik knez Galicin je izjavil zastopnikom ruskega časopisa, da velja tudi zanj geslo njegovih prednikov: Nadaljevanje vojske do popolne končne zmage.

Stockholm, 11. jan. Galicin tudi pripada konservativni stranki in je prijatelj angleškega veleposlanika v Petrogradu. Ministrska izprememba zato ruske zunanje politike ne bo izpremenila.

Fred važno izjavo Lloyd Georgeja?
Amsterdam, 10. jan. Nekemu tukajšnjemu listu poročajo iz Londona, da pričakujejo, da bo podal Lloyd George v četrtek v Guildallu važno izjavo.

Koliko krogel se izdelata na celim svetu.
»Novo Vreme« trdi, da se vsak dan izdelata na celim svetu poldrug milijon topovskih krogel. Osrednji velesili izdelata vsak dan 620.000, sporazum pa 560.000 krogel, a sporazum se nahaja v premoči, ker izdelata Amerika in Japonska vsak dan 320.000 krogel in razpolaga zato z 880.000 krogelami na dan.

Poljske stvari.

Poljski državni svet.

Tiskovni urad generalnega guvernera v Lublinu poroča 10. t. m.: Imenik članov za državni svet iz poljskega ozemlja, ki spada pod upravo generalnega guvernera v Lublinu, je cesar potrdil. Zastopniki avstro-ogrške vojske uprave v državnem svetu s stalnim sedežem v Varšavi bodo: Vladni komisar tajni svetnik Ivan baron pl. Konopka, njegova namestnika ministerialni svetnik dr. Ign. Rosner in okrajni glavar dr. Stefan Iszkowski.

Lublin, 10. januarja. (Kor. ur.) Poljski državni svet je sestavljen iz sledečih članov iz obeh okupacij: odvetnik dr. Bukowiecki, podpredsednik varšavske zemeljske kreditne družbe posestnik Dzierzbicki, odvetnik Dziewulski, inženir Gorski, publicist Grendiszynski, posestnik Janicki, zdravnik dr. Jankowski, inženir Kaczorowski, industrijalec Kozlovski, varšavski meščan Kunowski, bivši poslanec dume inženir Lempicki, industrijalec Luniewski, posestnik Maj, predsednik varšavske poljedelske akademije Mikulowski-Pomorski, finančnik Natanson, posestnik Niemojewski, brigadir poljskih legij v. p. Pilsudski, prelat Przewdzicki, poveljnik varšavske meščanske straže knez Franc Radziwill, pisatelj grof Rostworowski, publicist Sliwinski, mirovni sodnik Sokolowski, posestnik Stolarski, publicist Studnicki in župnik Sztobryn.

Poljski in nemški jezik pri vojaštvu v avstrijskem poljskem okupacijskem ozemlju.

Generalni gubernator v Lublinu je izdal ukaz, naj bodo vsi napisi v vojaških zadevah dvojezični, in sicer na prvem mestu nemščina, na drugem poljščina.

Lahi proti podcenjevanju Avstrije.

— Cadornovi načrti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. jan. Uradno:
Položaj se ni izpremenil.
Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

Italijansko uradno poročilo.

11. januarja. Na tridentinski bojni črti zavirata sneženje in gosta megla streljanje s topovi. Na bojni črti Julijskih alp se je streljalo s topovi in so se v odmorih metale bombe. Naš natančno merjeni ogenj je razkropil sovražne čete pri železniški postaji Volčja Draga jugovzhodno Gorice.

Položaj na italijanskem bojišču.

Budimpešta, 11. jan. Na Krasu je večinoma megleno. Boj s topovi je zato oviran. Kadar se megla razvleče, Italijani zopet streljajo s topovi na naše obrambne postojanke in na zadaj ležeče naprave in na zveze. V Alpah leži debel sneg, megleno je; operacije so zato nemogoče. Častniki italijanskega generalnega štaba grade v Franciji tabore za čete. Morebiti bo Cadorna prepustil nekaj čet Franciji. Praviijo, da pripravlja Cadorna na italijanskem bojišču velika presenečenja in da bo nastopil še pred spomladjo.

Cadorna gre?

Basel, 11. jan. Po švicarskih poročilih poročajo francoski listi, da je Cadorna predložil kralju prošnjo, da odstopi.

Veliki vojni svet v Rimu.

Italijani svare pred optimizmom in se boje novega navalna na italijansko mejo.

Milan, 11. jan. (K. u.) »Secolo« izvaža na uvodnem mestu: Upamo, da so na vojnem svetu sporazuma v Rimu.

v prvi vrsti rešili vprašanje obrambe in poskrbeli za porazdelitev razpoložljivih vojnihi sil v taki meri, da lahko vsaka vojskujoča se velesila razpolaga s sredstvi lastne varne obrambe. Potem šele, ko se bo to izvedlo, bo mogoče razviti skupen in enotno voden vojskino načrt. Ni umestno, da bi se udajali lahkomisljenemu optimizmu in da bi sovražnika podcenjevali. Odgovoriti moramo na zavijanja, češ da je Nemčija močno oslabiljena, da je v nevarnosti obstoj donavske monarhije in da Turčija in Bolgarija obupani želijo mir.

Sovražne velesile dejansko trpe gospodarsko in trgovsko, a vojaško so še močne in razpolagajo z armadami za nastop; tudi njih rezerve so primerne; orožje in strelivo izdelujejo v stranskih množinah. Če so tisti, ki stoje na sovražnih tleh, naklonjeni miru, niso zanj zato, ker morebiti mislijo, da so obsojeni na bližnji poraz, marveč so zanj radi neprilike, ki zadevajo civilno prebivalstvo, ker je premenjena trgovina.

Kar tiče posebno Avstrije, je postal ta ali oni češki polk in gotovi deli obmejne prebivalstva nezvest, a sicer se niso pojavila tista nevarna znamenja razsula cesarstva, na katera se je upalo; nasprotno: polki raznih, celo nasprotujočih si narodnosti so složni in disciplinirani.

Optimizem se mora torej končati. Nikjer ni rečeno, da ne bodo osrednje velesile zopet poizkusile viharne napada na italijansko mejo. Pripravljeni moramo biti nanj. Tega ne zahtevajo le koristi Italije, marveč vseh zaveznikov. Pred vsem se mora rešiti vprašanje obrambe.

Povodnji v Italiji.

Rim, 11. jan. (K. u.) Iz Pize in iz Florence se poroča o velikih povodnjih, ki jih je povzročila reka Arno s pritoki.

V Moldavi in ob Seretu.

Donavska armada z desnim krilom devete armade je popolnoma izvedla svojo nalogo, ki jo je prevzela potem, ko je padel Bukarešt. Zadnje dni je počivala. Središče devete armade potiska sovražnika za reko Seret. Levo krilo Falkenhaynov armade in Geročkove skupine je tudi 10. t. m. napredovalo, dasi se je sovražnik trdovratno branil. Pri Rigi napadajo Rusi najbrže zato, da bi Nemci ne pošiljali svojih čet od tam drugod. Zdaj se seveda še ne more presoditi, če morebiti nameravajo tam Rusi večje stvari.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. jan. Uradno:
Pri vojni skupini maršala pl. Mackensena se ni nič izpremenilo.

Na južnem krilu vojnihi sil, katerim poveljuje generalni polkovnik nadvojvoda Jožef, se nadaljuje boj v gorah. V dolinah Susita in Casinu je napredoval naš napad. Avstrijski in nemški bataljoni so severno ceste Ojtoz z naskokom vzeli več ruskih postojank. Na mnogih točkah si je sovražnik prizadeval, da zopet pribera izgubljeno ozemlje; a zaman. Naš dnevni plen je iznašal večeraj v tem prostoru 800 ujetnikov in 6 strojnih pušk. Naše poljske straže so ob Bistriči Solotvinski odbile ruske preganjalne oddelke.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. jan. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Živahnemu delovanju s topovi med Rigo in Smorgonom so sledili proti različnim postojankam te bojne črte večeraj podnevi, ponoči in danes zjutraj ruski napadi in sunki močnejših oddelkov, katere smo popolnoma odbili.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Nemške in avstrijske čete so večeraj v težavnem boju v gorah med dolinama Uz in Susita prioborile nove uspehe. Sovražniku smo iztrgali več oporišč. Pešpolk št. 189 je vzel severno ceste Ojtoz pod vodstvom svojega hrabrega poveljnika z naskokom močno utrjene živahne branjene višinske postojanke. Pri Marasti in pri Racodsi smo držali pridobljeno črto proti sovražnim napadom. Ujeli smo 8 častnikov in nad 800 mož in zaplenili 6 strojnih pušk.

Bojna črta maršala pl. Mackensena.

Nobenih posebno važnih dogodkov. Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. jan. večer. Uradno:
Ob Donavi in ob Putni nobenih posebnih dogodkov.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 11. jan. Uradno:
Sovražni monitorji so obstreljevali Tulceo. Sicer se ni nič poročalo.

Nov položaj v Moldavi.

Stockholm, 11. jan. Poluradna »Independance Roumaine« piše: V sled padca Braje je položaj v Moldavi popolnoma spremenjen. Nemci ne ogrožajo le rumunske Moldave, marveč tudi levi breg Donave. Potrebno bo popolno umikanje, ker ni mogoče dovažati živil. Ruski uradni vojaški list »Invalid« sodi zelo pesimistično o položaju na rumunski bojni črti. Razvrstitev zveznih armad je težavna, ker je premagana črta Galac-Braja.

Brusilov v Moldavi.

Amsterdam, 11. januarja. Brusilov je izdal povelje, ki poziva Ruse in Rumune, naj brezpogojno drže postojanke v Moldavi. Iz Volinije so voji generalov Kaledin in Lešicki prišli v Moldavo.

Na preobratu vojne?

Bern, 11. januarja. Herbet piše v »Echo de Paris«: Po najnovejših poročilih iz Jassyja so Mackensenove čete došle do Sereta. Dospeli smo na preobrat vojne, morda na zadnji preobrat. Nemčija more reči, da je velik, star načrt, ustvariti nemško pot na Vzhod, popolnoma zagotovljen, in sicer zasedenjem seretske in spodnje donavske črte. Nastaja vprašanje, da-li hočejo osrednje države pregnati Ruse severno spodnje Donave? To se zdi verjetno, ker bi bile s tem nemške osvojitve zaokrožene in bi bila poleg železniške proge Berlin-Carigrad ustvarjena tudi vodna črta, ki vodi iz srca Nemčije v Carigrad.

Položaj pri Galacu.

Berlin, 11. jan. »Odeški Listok« poroča: Med Renijem in Galacom je vsaka zveza prekinjena. Važno železniško progo Galac-Pirlat so sovražni topovi na več mestih uničili. Angleški in francoski pionirji jo zelo hitro popravljajo. V Galacu so nakopičene še vedno velikanske množine žita. Na železnici Galac-Reni-Bendery je ustavljen vsak prevoz pošiljatev. Rusko vojno vodstvo je ukazalo uničiti v Galacu lesna skladišča, zaloge premoga, štiri tvornice za sveče in milo in dvanast žag. Mraz je velikanski; Donava zmrzuje. Rusko vojno vodstvo se boji, da bodo vojniki osrednjih velesil prekoračili Donavo, kadar bo zamrznila.

Tecuciu pred padcem?

»Corriere della sera« poroča iz Petrograda: Rusi najbrže ne bodo branili Tecuciu. Civilne oblasti so mesto že zapustile.

Radoslavov o položaju.

Sofija, 11. januarja. Poročevalcu »Berliner Tageblatt« je izjavil bolgarski ministriški predsednik Radoslavov: Bolgarija ima zdaj svoje naravne meje. Konstanca in severna Dobrudža sta tudi bolgarski. Rumunija je bila vedno rusofilska. Če vzamemo Dobrudžo do Donave, si zagotovimo naše legitimne koristi. Vojska je zdaj takorekoč odločena. Približali smo se miru, čeprav je sporazum našo ponudbo odklonil. Sporazum natančno ve, da nima tiste moči, da bi nam vzela, kar smo pridobili. Prepričani smo, da bo končno sporazum uvidel, da nadaljevanje vojske ni potrebno in da bo segel v ponujano mu roko.

Rusi se zanašajo na sani.

Stockholm, 11. jan. Ruski vojaški listi, posebno »Novosti«, pravijo, da sta osrednji velesili dosegli svoj veliki uspeh pri Seretu le, ker sta znali bliskovito naglo za bojno črto delujočo prevažalno službo prevažati najtežje topove, mostove in živila; Rusi so pa bili navezani le na železnice, ki so preobremenjene in so ovirale zato operacije. A ko bo južna Rusija zasnežena, da bo mogoče nastopiti s sanmi, takrat bodo sovražnika ustavili.

Rumunski obisk pri ruskem caru.

Genf, 11. jan. Iz Petrograda: Rumunski kralj, rumunski prestolonaslednik in min. predsednik Bratianu so obiskali ruskega carja v ruskem glavnem stanu.

V Rumuniji zaprti Avstrijci.

Kodanj, 11. jan. Neki v Kišinevu izhajajoči list poroča, da je prišlo tja 120 Avstrijcev, ki so jih imeli Rumuni od začetka vojske sem zaprte. Nahajajo se v žalostnem stanju. Veliko jih je nevarno bolnih. Zaprti bodo v Kišinevu, dokler ne bodo določili o njih bodoči usodi.

Rasputin bil umorjen na višje povelje.

Stockholm, 11. jan. Rasputin je bil umorjen na višje povelje, ker se je za-

vzemal za mir in ker so se bali njegovega vpliva na carja. Rasputinovih morilcev niso zaprli. Ruska vlada prireja demonstracije za odobravanje umora. V Rasputinovo zadevo je zapleten celo veliki knez Demeter Pavlovič.

Kdo je usmrtil Rasputina?

Iz Stockholma se poroča, da je umoril Rasputina poslanec dume Suriškov in hiši kneza Jusupona. Praviijo, da je bil angleški veleposlanik poučen o nameranem umoru.

Oblegovalno stanje v Moskvi.

Stockholm, 11. januarja. Iz Petrograda: V Moskvi so proglasili oblegovalno stanje.

Prometni minister v Rusiji.

Petrograd, 10. jan. Pomočnik ministra prometnih potov, vojaški inženir Krieger, je imenovan poslovojem ministrstva prometnih potov.

Metropolit grof Sceptycki prepeljan v Jaroslav.

»Dilo« z dne 10. jan. poroča: »Russkoje Slovo« z dne 20. grudnia prinaša sledečo vest: Na podlagi interpelacije, stavljen v dumi v zadevi unijatskega metropolita Sceptyckega, je odredilo notranje ministrstvo, da prepeljejo metropolita v Jaroslav. Stanoval bo v zasebnem domu v hišnem zaporu.

Boji v Macedoniji.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 11. januarja. Slaboten topovski ogenj na celi bojni črti. Na planoti ob Serresu na obeh straneh boji patrolj in delovanje letalcev.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. jan. Veliki glavni stan: Boji patrolj ob Strumi so za nas ugodno izpadli.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Premestitve sovražnih armad na Balkanu.

Genf, 11. jan. »Temps« sodi, da bodo morebiti na Balkanu premestili armade, a pristavlja, da je Solun trajne važnosti za sporazum.

Boji na zahodu.

NEMSKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. jan. večer. Uradno:
Odbili smo delne napade Angležev pri Seine in pri Beaumont.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. jan. Veliki glavni stan:
V ovinku Yperna in Wytschaete, ob Ancre, ob Somme in na obeh straneh Moze so postali boji s topovi in z minami zelo močni. Severno Yperna smo odbili sovražni napad s težkimi izgubami za sovražnika. S protisunkom smo odbili Angleže, ki so bili vdrl v ozkem prostoru. Tudi južno Yperna niso uspeli sunki močnejših sovražnih patrolj. Pri Beaumontu se je posrečilo sovražniku, da je zasedel prednji kos jarka naše postojanke. Naši letalci so sestrelili dva zavezana zrakovlova, ki sta zavita v plamen padla na tla.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Sporazum se boji velike bitke pri Ypernu.

Iz Amsterdama: Nemci so pričeli v odseku pri Ypernu zadnje čase živahnije streljati s topovi. Krogi sporazuma sodijo, da se bodo boji pri Ypernu razširili in zavzeli obseg bitke. Pri Ypernu bodo Nemci poizkušali zadati Angležem smrtni udarec in odločiti svetovno vojsko.

Vojska se bo odločila ob Mozi.

Amsterdam, 11. jan. »Novo Vreme« poroča, da zdaj premeščajo na zahodni bojni črti angleško-francoske voje. Angleži že prevažajo težke topove iz odsekov ob Somme in Ancre v druge odseke. V Parizu pričakujejo važnih odločitev ob Mozi.

Za obdelavo polja na Francoskem.

Bern, 11. januarja. (Kor. ur.) Francoska vojna uprava je odredila, da se vojaški poljedelski delavci tako v fronti kakor tudi v notranji službi začasno oproste, ker se je bati, da bi utegnili biti drugače letina nezadostna.

§ 14 na Francoskem.

Bern, 11. jan. »Lyoner Republicain« poroča, da zahteva francoska vlada pooblastila, da bi smela v nujnih stvareh izdajati ustavno veljavne obveznosti in pravokrepne odredbe.

Angleška vojna ladja „Cornwallis“ polopljena.

London, 11. jan. (K. u.) Reuter: Nekli sovražni podmorski čoln je 9. jan. potopil vojno ladjo »Cornwallis«. Kapitan in vsi častniki so rešeni; 13 mož pogrešajo. Najbrže so vsled eksplozije izgubili življenje.

Letalna ladja (Waterplane Carrier) »Benmachree«, poveljeval ji je Samson, je bila 2. jan. v pristanišču otoka Castorizo s streli iz topov potopljen. En častnik in štirje možje so ranjeni.

»Cornwallis« je bila zgrajena 1901; obsegala je 14.200 ton. Oborožena je bila s štirimi 30,5 cm in z dvanajstimi 15 cm topovi.

Grška sprejela zahteve sporazuma? — Demonstracije v Atenah.

Ate, 10. jan. (K. u.) Odgovor grške vlade je bil danes popoldne izročen. Grška sprejme ultimatum entente.

Lugano, 11. januarja. (K. u.) Oficijelnih vesti o odgovoru Grčije na ultimatum entente še ni. »Corr. della sera« poroča iz Aten, da je včeraj zvečer ob 6. uri izročil tajnik grškega zunanjega ministrstva italijanskemu poslaniku dolgo noto grške vlade, ki sprejema vse zahteve četverosporazuma. Včeraj opoldne in kmalu po polnoči so se vršile po atenskih cestah demonstracije, pri katerih so ljudje najživahneje protestirali proti ultimatu in zahtevali, da se odkloni.

Grški kralj Konstantin Wilsonu. »New-York Herald« poroča, da je poslal kralj Konstantin predsedniku Wilsonu pismo, v katerem opisuje krivico, ki se prizadeva Grčiji, ter izjavlja, da se pridružuje Wilsonovi želji, da se sklene mir. Kralj Konstantin tudi naznaja, da je on sam duša vsega odpora proti brezsrčnim in brezvestnim velesilam, ki izročajo njegovo ljudstvo lakoti.

Dnevne novice.

+ Naša milijardna zmaga. »Nordd. Allg. Ztg.« piše o V. avstrijskem vojnem posojilu: Posojilo je doseglo po začasnih ugotovitvah 4.412.800.000 K. Najbrže se bo pokazal uspeh še ugodnejši, ko bodo vpoštetli vsi podpisani. Veliki uspeh posojila je ponoven neizpodbojen dokaz za gospodarsko moč, ki živi v Avstriji tudi v tretjem vojnem letu. Naši sovražniki, ki štirizveze vojaško ne morejo premagati, so računali z izstradanjem njenih narodov in z njih finančnim razbitjem. Tudi to »pomozno vojevanje« se konča z daleč slišnim praznim udarcem. Za to daje najpovprešje avstrijsko vojno posojilo nov sijajen dokaz. Z občudovanjem opazujemo ta izraz našega zvestega zaveznika. S tem je zopet pokazal, da avstrijski narodi niso samo sposobni nositi vojna bremena, marveč jih tudi voljno nosijo v popolnem zaupanju na končnoveljavo zmagovalce naše pravične in skupne stvari.

— Naslov cesarskega svetnika z oprostivijo pristojbine je podelil cesar davčnemu nadupravitelju g. Antonu Križmanu v Krškem.

+ Odlikovanja. Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil pred sovržnikom padli nadporočnik 20. lov. b. Rudolf Brož. — Viteški križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo je dobil vojaški registrator nekega armadnega zb. Karel Lutersek. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila poročnik 7. trd. top. p. Alfred Pučnik in stotnik 27. dom. pp. Božidar Preisinger, pri nekem divizijskem poveljstvu. — Zlato hrabrostno svetinjo so dobili: praporščak 3. sap. baona Petek Milan, praporščak 2. bos. herc. pp. Kanduč Valentin in praporščak 21. pp. Lončar Pavel. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili četovodja 17. pp. Križnar Anton, narednika 17. pp. Štefe Matej in Iler Alojzij, pešci 47. pp. Gašperič Štefan, Korošec V., Zdolšek Josip, Wieser Avgust, Golob Iv. in Neuwirth Ivan, pešec 87. pp. Galopin Peter in četovodja 20. lov. baona Furlan Valentin. — Srebrno svetinjo 2. vrste sta dobila četovodja 7. pp. Arnejc Franc in lovec 7. lov. baona Čaudek Josip. — Železni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nad. stražmojster 3. tren. div. Jelen Jurij. — Železni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje sta dobila tit. narednik Gerdina Josip in san. vojak Frankovič Anton, oba pri 6. san. oddelku.

— O smrtni nesreči hčerke generala Martinyja se še poroča: Gdč. Lenka Martiny, edina hčerka generala Martinyja, je bivala zadnji čas s stariši v Radstadtu, kjer je hotel general prebiti kratek dopust. 9. januarja se je odpravila gdč. Mar-

tiny v družbi treh gospodov in dveh dam na smuški izlet na Ture. Hoteli so skozi vodopadno globel dospeti na tursko cesto. Na potu jih je zalotil strahovit snežni vihar, kmalu nato pa je pridrvel plaz in jih zasul. Vendar je ostalih petero padlo vznok ter so se mogli sami izkoptati iz snega, gdč. Martiny pa je padla z glavo nizdol ter so jo potegnili mrtvo izpod snega. Od ostalih udeležencev si je nadporočnik baron Heimberger poškodoval roko, neki ritmojster si je večkrat zlomil roko in tudi ena izmed dam je dobila nekaj poškodb. Gdč. Martiny so začasno pokopali v Radstadtu.

— Nove naredbe. Dunaj, 12. januarja. (Kor. ur.) »Wiener Ztg.« prinaša odredbo pravosodnega, finančnega in trgovinskega ministrstva v sporazumu z Najvišjim računskim dvorom z dne 30. novembra 1916 tičooče se izvršitve izplačevanja potom c. kr. poštne hranilnice za račun pravosodnega ministrstva. Najvišjega sodišča in kasačijskega dvora, končno naredbo notranjega ministrstva v sporazumu s trgovinskim ministrom z dne 7. januarja 1917 glede ureditve prodaje kavčukovih sesalnikov.

— Umor. 18letni viničarski sin Jakob Kramberger iz ljutomerske okolice je dne 30. decembra l. l. po delu v vinogradu spil tri kozarce vina ter odšel nato proti domu. Ko je prišel mimo viničarske kočice Marije Erhatič, mu je prišlo na misel, da bi 72letno starko ubil, ker je bil že dolgo jezen na njo. Potrkal je na vrata in ko mu je Erhatič odprla, jo je ubil s trtnim kolcem. Krambergerja so že zaprli ter je v celem obsegu priznal zločin. Zato so izpustili ostalih pet fantov, ki so jih bili kot umora osumljene zaprli.

— Kopanje železne rude na Mirni. V včerajšnjih dnevnikih novicah je zanimala zlasti Dolenjce novica o manganu na Mirni. V pojasnilo povemo, da je najobčnejša manganova ruda rjavi manganovec ali pyrolusit, temnosiva, mehka ruda (trdota 1-5) s črno razo. Kemično je manganov superoxyd. Sicer je pa mangan kot prvina zelo razširjen na zemlji (Nemčija, Španija, Kavkaz). Manganova kovina je podobna belemu grodlju (surovemu železu), vleče pa nekoliko na rdečkasto in ima lep kovinski sijaj. Zelo težko se topi, je silno trda in se da leščiti (polirati). Največ mangana se porabi za proizvajanje klora in klorovega apna, precej tudi kot »steklarsko milo« za razbarvanje stekla. Imenitno blago je manganovo jeklo, ki ima nalik nikljevevu in wolframovemu jeklu po 1 do 3% značilne prvine v sebi. Manganove soli se rabijo tudi v barvarstvu in pri tiskarji na katun; marsikomu bo znan kolijev hipermanganat, ki da z vodo rdečo raztopino in se rabi kot voda za grgranje.

— Dobrna pri Celju. Elektrarna na Vitanjskih fužinah, last pl. g. Steinbeisa je pred leti oskrbela naše toplice z električno lučjo. Ker se pa 7 km dolga napeljava od Vitanjskih fužin do Dobrnskih toplic ni dobro rentirala, je podjetje razširilo mrežo odjemalcev. Prvi se je za to zavzel župnik in je za župnišče, cerkev in duhovsko hišo naročil vpeljavo. Seveda je bilo več pomislekov, kakor vojni čas, draginja materijala, pomanjkanje delavcev za instalacijska dela, ovira pri dobavi potrebnih lučic itd. itd. a kdor se dá od vsake težkoče plašiti, ne pride nikoli do cilja. Ker je torej lastnik sklenil razširiti celo podjetje, je bilo treba kratke odločbe. Sicer pa še nikoli niso bili ljudje tako na dobrem, kar se tiče denarjev kot sedaj, nikoli pa ne tako na slabem glede razsvetljave zaradi pomanjkanja olja in petroleja kakor tudi v tem vojskem času. Poleg tega so župljani odobrili g. župnika razlog: »naredimo našim se po zmagi in bojnem hrupu vračajočim Dobrnskim vojakom veselo presenečenje. Na sv. Miklavža je že bila cerkev razsvetljena, danes 5. jan. pa se že žari v krasni razsvetljavi. Upamo pa, da bo do Svečnice vse delo dokončano in da bo tedaj slovesno blagoslovljenje te krasne naprave. Ob polnočnicah pri »Gloria« se je zažarela cerkev in na koro so tedaj kakor sploh ob vsaki priliki n. pr. ob nedeljah in praznikih igrali gospodje oficirji našega vojaškega zdravilišča. Orgla g. praporščak Lenk, na violinah pa igrala dva častnika. Hvala jim in zdravje! Električna napeljava bo gotovo stala 4000 K. En listič se je baje že repenčil nad tem napredkom in je pokazal, da ni za luč ampak za temo in ne za napredek pač pa za — nazadek.

— Seznamek onih oseb, katerim je c. kr. okrajno glavarstvo v Krškem odmerilo davek na vojne dobičke od večjih dohodkov za leti 1914. in 1915. bodo pri davčnem referatu tega glavarstva v času od 14. do 28. t. m. med uradnimi urami davčnim zavezanecem oziroma njih pooblaščenecem na vpogled.

— Električna in Maribor. Mariborska mestna občina je najela pri občinski hranilnici posojilo 1.300.000 K po 5 odstot-

kov za napeljavo elektrike iz falske elektrarne.

— Draginjske doklade za državne uslužbence. V ministerialni naredbi o draginjskih dokladah za državne uslužbence je uveljavljeno važno socialno-politično načelo — da se treba v prvi vrsti ozirati na družine. Doklade so odmerjene po tem, če je uslužbenec oženjen in koliko ima otrok. Najmanjši znesek dobe svojci 1. razreda in uslužbenec, ki nimajo otrok, najvišji znesek pa tisti, ki so uvrščeni v 4. razred ter je dobival dozdaj 25 K, poslej bo dobival po 39 K mesečno. Poduradniki, slugi, stražniki, finančni pazniki, pisarniški oficianti in pisarniški pomočniki ter praktikanti, ki so dobivali doslej po 6 do 20 K, bodo dobivali poslej po 20 do 40 K mesečno. V gotovih slučajih more priti samec ali vdovec, ako vzdržuje sorodnike, v isto vrsto z oženjenimi, ki imajo enega ali dva otroka. — Glede upokojevcev določa naredba: L. 1916. so dobili podporo vpokojeni uradniki, ki mesečno ne dobivajo nad 250 K pokojnine. Sedaj dobe doklado tudi tisti, ki imajo do 790 K pokojnine. Vpokojeni s pokojnino do 83 K dobe mesečno 16 K (doslej 13 K), do 167 K 20 K (17 K), z višjo pokojnino po 21 K kakor doslej. Vdove državnih uradnikov, tudi ministrske, dobe vse brez izjeme doklade.

Doslej so znašale vdovske doklade 11 do 17 K, poslej pa 13 do 19 K. Sluge, ki so dobivali doslej doklado le, če niso imeli nad 75 K pokojnine, jo dobe poslej brez izjeme vsi, in sicer po 12 K. Vdove slug dobe po 7 K doklade mesečno. Državni delavci in njih vdove, ki so dobivali od sedaj doklade le v slučaju, da niso imeli nad 50 K pokojnine, jo bodo dobivali poslej brez izjeme vsi, in sicer od 4 do 10 K mesečno. Razen tega so vpokojeni za leto 1917. oproščeni davka in kolkovne pristojbine. Draginjske doklade seveda niso v nobenem razmerju z današnjo draginjo.

— Zaprli so orožniki v Kranju leta 1898 na Črnem Vrh rojenega hlapca Lovrenca Dolence, ki je lani poleti ukradel hlapcu Francu Bevcu v Ljubljani pri trdkji Šarabon 3200 kron in hranilno knjižico, vredno nad 500 kron. Ukradeni denar je Dolenc že zapravil.

— Najdeno okostje pri Dobravi. V gozdih pri Dobravi (Gorje) so našli v gozdu človeško okostje. Pri okostju je ležala ruska vojaška kapa in raztrgani kosi perila. Najbrž gre za samoumor nekega ruskega vojnega ujetnika, ki je bil 1. oktobra l. l. pobegnil iz Dobrave.

— Na adresu c. kr. okr. glavarstva v Postojni. Piše se nam: Ker je pasji kontumac v Ljubljani že odpravljen, prosimo uljudno, da bi se odpravil tudi v našem glavarstvu, ker že silno dolgo traja in v zimskem času itak ni nobene nevarnosti.

Nesreča v zadrski luk. Iz Zadra se poroča, da sta dne 30. decembra jutraj zavozila parnika »Marianne« in »Airon« eden v drugega. Mali parnik »Airon« se je potopil. Utonile so štiri osebe.

Umrla je v Zagrebu soproga c. in kr. polkovnika g. Lujiza Pistotnik. 40.000 ovac in 1000 govedil je utonilo v okraju Clermont na Angleskem.

Našla se je manjša svota denarja. Dobi se pri g. Amaliji Velkavrh, Sv. Petra nasip 21. II. nadst.

Ženske v policijski službi. V Vratislavi so prevzele gospe pomožno policijsko službo za nadzorovanje javne pravosti. Hodile bodo po mestnih ulicah in trgih in pazile na ničvredne ženske, ki love po cestah zlasti mladostne osebe moškega spola. Dame imajo značaj policijske oblasti, imajo izkaznice ter jim je zagotovljeno policijsko varstvo.

Vojaška amnestija.

Potom vojnega ministrstva in ministrstva za deželno brambo izdane izvršilne določbe v zadevi amnestije, proglašene od cesarja dne 22. dec. 1916, zaslužijo pozornost posebno v sledečih točkah:

1. K osebam, ki so bile kaznovane pred 1. januarjem 1917 od sodišča skupne vojne moči s pravomočno kaznijo, ki ne presega treh tednov ali pa denarne globe ne čez 200 K in kojim je bila ta kazen, v kolikor ni bila že izvršena, odpuščena, pripadajo vojaške osebe kakor tudi civilne osebe in v območju oborožene sile (orožnikov) se nahajajoči vojni ujetniki sovražnih držav.

2. V zvišani meri so deležne amnestije žene in vdove vojnih udeležencev, s tem, da se jim spregledajo kazni do 400 K. Vojni udeleženci v tem smislu niso samo pripadniki oborožene moči in orožništva, ampak tudi osebe finančne straže, državnih gozdov, c. in kr. obmejne straže, ki so pritegnjeni v smislu črnovojniških zakonov ali posebnih predpisov k vojaškemu službovanju.

3. V smislu cesarske pooblastitve,

staviti posebne pomilostitvene predloge v večjem številu, se lahko priporočajo cesarski milosti tudi osebe, ki ne spadajo v okvir splošne amnestije, toda zaslužijo vseeno, da se vpoštevajo, čeravno so n. pr. bili predkaznovani ali pa obložen s kaznimi, ki presegajo mejo splošne amnestije. V prvi vrsti naj se vpoštevajo osebe, ki sicer ne pripadajo k oboroženi moči, pa vendar v območju operirajoče armade in mornarice svojo službo spolnujejo ali pa so jo izvrševale, enako kakor pripadniki oborožene moči. (Osebe prevoznih podjetij in deželnih prevoznih sredstev i. t. d.)

4. Določba, naj se spregledajo pred 1. januarjem 1917 izrečene in še ne ali vsaj še ne popolnoma izvršene vojaške disciplinarne kazni, se razteza na vse vojaški disciplinarne moči podrejene osebe, tako tudi civilne osebe in sovražne vojne ujetnike.

Pritegnitev sovražnih vojnih ujetnikov k kazensko-pravni kakor tudi disciplinarni amnestiji, pomenja posebno velikodušen čin cesarske milosti. Na podlagi tega bi bilo želeli, da bi se v sovražnem inozemstvu te določbe glede ravnanja z vojnimi ujetniki sorazmerno vpoštevale.

Imajo več nego dvojce otrok. Razdelitev je naslednja: Neozenjeni, oženjeni brez otrok, oženjeni z enim ali dvema otrokoma, oženjeni z več nego dvema otrokoma. Doim so dobivali doslej draginjske doklade dvorni svetniki kot najvišji uradniki, jo dobe sedaj tudi sekčni načelniki, a le tedaj, če imajo otroke. Dobe 100 do 137 K mesečno. Neozenjenim dvornim svetnikom in neozenjenim uradnikom VI. čin. razreda se doklada vzame, neozenjenim uradnikom IX. do VII. čin. razreda se znižja, ravno tako oženjenim brez otrok od VII. do V. čin. razreda. Vsem pa, ki imajo otroke se doklada zviša. Uradnik XI. činov. razreda, ki ima 2 otroke,

Odgovor entente Wilsonu.

London, 11. jan. (K. u.) Reuter: Odgovor zaveznikov na mirovno noto predsednika Wilsona izraža mnenje, da v tem trenutku ni mogoče doseči miru, ki bi zagotovil zaveznikom popravo, povrnitev in jamstvo, ki jim po pravici gre. Odgovor izjavlja, da store zavezniški vse, karkoli je v njihovi moči, da zmanjšajo škodo, ki jo vojna prizadeva nevtralcem. Zavezniški prepričateljsko, pa na najodločnejši način ugovarjajo proti temu, da bi se obe vojni skupini stavili v isto vrsto. Odgovor obširno našteva »krute metode« Nemčije, ki so v posmeh vsakemu načelu človečnosti in vsakemu spoštovanju, ki gre malim državam, klanje Armencev, napade Zepelinov, vojna podmorskih čolnov proti trgovskim ladjam, slabo postopanje z ujetniki, deportiranci itd.

Odgovor pripominja, da bodo naštetih zločinov gotovo pojasnili protest zaveznikov na tem mestu. O mirovnih pogojih pravi nota, da bi morali vseovati: vpostavo Belgije, Srbije in Črne gore s kompenzacijami, izpraznitve Francije, Rusije in Rumunije s primereno popravo, novo zgraditev Evrope temeljem narodnosti in pravice vseh narodov, malih in velikih, tudi popolno varnost in svoboden gospodarski razvoj, vrnitev zaveznikom mnekaj iztrganih ozemelj, osvoboditev »morilni tiraniji« Turčije podvrženih narodov in izgon osmanske države iz Evrope. Odgovor zanikava vsako namero, ki bi stremila za tem, da bi Nemčijo in njene narode politično uničili.

Primorske novice.

Velikodušen dar. Gospod dr. Valentin Krisper v Ljubljani je naklonil »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« zopet velikodušen dar, in sicer zase 1000 K, za svojo mater, gospo Ernestino vdovo Krisperjevo, pa 500 K ter združil to plemenito delo s srečno mislijo, da naj bi ta dva prispevka bila pričetek posebnega sklada, namenjenega v pomoč najbolj zapuščenim med begunci, namreč ubogim nedoletnim otrokom beguncev in njihovim materam, ki trpijo v tujini najhuje gorje. Vodstvo »Posredovalnice« se blagima darovalcema najiskrenejše zahvaljuje za dar, pa tudi za izraženo misel, katero je takoj začelo izvrševati s tem, da je ustanovilo pri »Posredovalnici« poseben skld pod imenom: »Otroški sklad goriških beguncev« ter istemu takoj odkazalo zgoraj navedena zneska kot osnovna prispevka. »Posredovalnica« je preverjena, da bo plemeniti čin gospoda dr. Krisperja in njegove gospe matere našel povsod glasen odmev ter da bo zbudil širom domovine obilo posnemovalcev. Saj gre za to, da se reši z nežnimi otroki kolikor mogoče prihodnosti nesrečnega goriškega ljud-

stva. Torej, blaga srca, spominjajte se ob vsaki priliki »Otroškega sklada gorških beguncev«. — »Posredovalnica za gorške begunce v Ljubljani«.

Odlikovanja. Nj. Veličanstvo je z Najvišjim odlokom 30. novembra m. l. članu samostana usmiljenih bratov v Gorici, Nikodemu Franu Lukasju v priznanje izbornega in požrtvovalnega delovanja v sanitetni pomožni službi pred sovražnikom podelilo zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje. — Pokojni cesar Franc Jožef I. je namestništvema svetnikoma Emilu pl. Fabriziju in Edmundu Fabijaniju v Trstu podelil častniški križec Fran Josipovega reda z vojno dekoracijo v priznanje izbornega službovanja v vojni. — Z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje v priznanje izbornega službovanja v vojni je bil odlikovan dr. Jakob Kurz v bolnišnici št. 2 v Pulju.

Z vitežkim križcem Leopoldovega reda je odlikovan dvorni svenik Najvišjega sodnega in kasacijskega dvora g. Mišel Gabrijelečič.

— **Umrli** je v Voloski predsednik deželne sodišča v Trstu Josip Milovčič.

Sedanji sedež županstva izpraznjenih gorško-gradiščanskih občin. Županstva izpraznjenih gorško-gradiščanskih občin poslujejo sedaj: Bilje: Ljubljana, Poljanska c. 75; Brestovica: Čepljane št. 14, p. Nemškaloka, Kranjsko; Kanal: Banjšica št. 63, pošta Čepovan; Gabrovica: Sežana; Gorjansko: Sežana št. 72; Komen: Sežana; Mirn: Ljubljana, Poljanska c. 75; Nabrežina: Sežana št. 72; Opatjeselo: Vižmarje pri Ljubljani; Osek: Černica; Podgora: Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani; Prvačina: Lang, Post Lebring pri Gradcu; Renče: Ljubljana, Rimska c. 18 pt.; Rihemberg: Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani; Solkan: Ajdovščina; Sv. Andrej: Leskovec pri Krškem; Sv. Lucija: Slap ob Idriji; Št. Peter: Tacen št. 67 pri Ljubljani; Sovodnje: Ljubljana, Poljanska cesta 75; Šempas: Ljubljana, Poljanska cesta 75; Škrbina: Sežana; Temnica: Sežana; Tolmin: Podmelec; Vrtojba: Verd pri Vrhniki (Kranjsko); Vojšnica: Avber; Volče: Cirkno.

Darovi gorškim beguncem. G. Martin Zmavc, c. kr. okrajni stražmojster v Gorazdi (Bosna) je poslal Posredovalnici za gorške begunce v Ljubljani v prilog našim sorojakom iz solčnega juga zbirko 55 K, ki so jo zložili sledeči gg.: Pošiljatelj g. Martin Zmavc 11 K, gg. stražmojstri Tomaž Kogoj, Ivan Juraj in Ivan Dekleva vsak po 6 K, postajevojde gg. Josip Bigeljnik, Ivan Močnik in Edvard Guštin vsak po 5 K, g. orožnik Albin Strus 5 K, kuharica Terezija Mužina 5 K in Stanka Čuk 3 K. Posredovalnica se vsem blagim darovalcem tem potom najtopleje zahvaljuje.

Anton Ipavec, vojni ujetnik v Italiji, išče Ano Droč in njeno hčerko Saverijo Droč, ki ste stanovali do sredi julija 1916 v Gorici, Via Camposanto št. 32, in Jakoba Stucin iz Gorice, Via Ascoli št. 11. Nadaljnja pojasnila daje Posredovalnica za gorške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Naplavljen trupel italijanskih mornarjev ob dalmatinski obali. Pred par dnevi je divjal na Adriji močan vihar, katerega so jelo občutili tudi ob dalmatinsek obrežju. Ko se je vihar polegel, so našli ribiči ob obrežju otoka Mijet 7 trupel italijanskih mornarjev, ki so utonili ob potopu neke italijanske ladje. Sodi se, da so morala ležati trupla v morju najmanj že dva meseca.

Ruski poslanik v Londonu umrl.

London. Tukajšnji ruski poslanik grof Benckendorff je umrl.

Ljubljanske novice.

Ij Imenovanje cesarskim svetnikom. Njegovo Veličanstvo je podelilo z Najvišjim sklepom z dne 31. dec. 1916 davčnemu nadupravitelju Ivanu Skušek v Ljubljani naslov cesarskega svetnika z oprostitvijo pristojbine.

Ij Razmere v mestnem stavbnem uradu pred sodiščem. Danes se je pred okr. sodiščem nadaljevala obravnava o tožbi dež. poslanca g. Josipa Turka in podjetnika mestnih voženj g. Kušarja proti načelniku mest. stavb. urada g. nadv. Prelovšku, katerega sta obtožila, da ju je, ko je pregledoval zapise o izvršenih mestnih voznjah, psoval z »gavnerjema«, »goljufoma« in »barabama«. Kakor znano, je prišlo do konflikta, ker je Kušar izvrševal vožnje z dvema vozovoma, plačan je pa bil za tri vozove. — Obtoženec je nastopil z dokazom resnice. Takoj začetkoma obravnave se je o tem razvila zanimiva debata. Toženec: Vknjiženi so bili trije vozovi, dva sta pa vozila. Zastopnik Kušarjev dr. Jerala: Na podlagi usnega dogovora z županom. Sodnik: Na podlagi Magistrovih zapiskov. Dr. Jerala: Seve, Kušar ni nič

vpisaval. Dr. Tavčar ml. (zagovornik nadv. svetnika Prelovška): »Pa denar je sprejemal« Kušar: »Tisto pa zmeraj!« Kušar pojasni, da je prej vozil s petimi vozovi, sedaj pa z dvema. Sodnik: »Meni se to čudno zdi.« Kušar: »Meni pa nič. Prej sem peljal po enkrat, sedaj pa po večkrat, samo da sem iz svojega okraja spravil smeti.« Sodnik: »Pa mestu ni vseeno!« Kušar: »Vseeno, če bi jih tudi samo proč znosil.« Turk: »Kako pa danes leže smeti okoli!« Prebere se Kušarjev spis, v katerem trdi, da je vsled vojske bilo manj konj, manj delavnih moči, zato pa dela, ki se je izvršilo, nič manj. Za to večje delo je hotel večjega plačila in ni mogel biti zadovoljen z odredbo, da bo plačano samo toliko voz, kolikor jih vozi po mestu. Z dvema paroma konj je sedaj namreč cel dan pobiral smeti. Sli so Turk, Kušar, Krapš in on k županu, ki je voznikom šturmu in Oblaku dal od vsakega voza po 16 kron, zaradi njega pa je dejal, ko mu je povedal, da vse opravi sedaj z dvema vozovoma: »Vi bodele pa za tri plačani na dan po 18 K, to je moja zadnja beseda.« To je povedal Magistru, ki je potem tako vpisaval, pod te izkaze se je podpisaval nadv. svetnik Prelovšek, samo s tem podpisom je dobil izplačila. Če bi bilo kaj drugega dogovorjenega, bi bil moral nadv. Prelovšek takoj poseči vmes, tako sta pa bila Magister in on mnenja, da so župana prav razumeli. Na zahtevo dr. Tavčarja ml. se prečita uradni zapisek, na katerem je zapisano, da je župan določil, naj se Kušarju za tri pare plačuje po 18 K. Pod tem uradnim zapiskom stoji zapisano, da je Magister to odredbo videl in prebral, kar priča Magistrov podpis. Zaslisi se priči sluga Ažman in tipkarica Bajželj, ki oba izpovesta, da se k načelniku mestnega stavbnega urada more samo skozi njuno sobo. Zastopnik Kušarjev, dr. Jerala zahteva obsodbo nadv. svetnika Prelovška, zastopnik J. Turka zahteva isto, češ da proti Turku obtoženec ni nastopil dokaza resnice. Razžaljenje je padlo v javnem uradnem lokalu, ki je dostopen strankam. Dr. Tavčar ml. pravi, da vsa obtožba pade in stoji s pričo Magistrum, katerega nastop je pa tak, da ni za podlago katerekoli obtožbe. Magister, dasi uradnik mestne občine, je smatral za svojo dolžnost braniti interese prevoznikov, ne pa mestne občine. Kušar je za vožnje, katere je izvrševal samo v duhu, na podlagi Magistrovih zapiskov prejemal lepe vsote. Sodnik razglasi razsodbo: »Toženi nadv. svetnik Prelovšek se oprosti obtožbe, da bi tožnika psoval z goljufoma, gavnerjema, barabama. Cela obtožba stoji in pade z Magistrum. Uradni zapisek o županovi izjavi glede voženj pa pojasni zadevo. Magister ni zanesljiv v nobenem oziru. Beseda »goljufala« ni bila rabljena kot psovka, ampak samo v zadevi voženj. Nadalje dokaza resnice o tem ne bo preiskoval, to bi bila stvar državnega pravdnika. Poslanec Turk: »Proti razsodbi se pritožimo!« Kušar: »Tako, sedaj sem pa jaz goljuf!« Sodnik: »Bodite mirni, sicer se Vam lahko kaj človeškega pripeti.« Kušar: »Nič ne bom miren, če je kdo mestno občino oškodoval, jo je g. Prelovšek pri njegovi zgradbi, kjer je rabil mestne delavce in mestni material!« Nadv. svetnik Prelovšek: »Pretepat se nisem prišel sem!« Kušar je tudi še zunaj vpil, da bo že pokazal, »da je v Prelovškovi »rauhkamri« mestni material.«

Ij Zadržab za otroke pri mestni aprovizaciji. Mestna aprovizacija je pri zadnji razdelitvi zdroba za otroke našla prav izvršten ključ za pravično razdelitev tega blaga. Rešila je s tem še nerešeno matematično nalogo. Za enega otroka je dala $1 \times 2 \text{ kg} = 2 \text{ kg}$ zdroba, za dva otroka $2 \times 2 \text{ kg} = \text{zopet } 2 \text{ kg}$ in ravno tako za tri otroke $3 \times 2 = \text{je tudi } 2 \text{ kg}$ zdroba. Škoda, da državni prehranjevalni urad še ni prišel na to dobro misel — vprašanje prehrane bi bilo na ta način najpreprosteje rešeno. Če mestna aprovizacija dobi monopol za mleko in bo še mleko tako pravično razdeljevala, potem blagor družinam s številnimi otroki.

Ij Glasbena Matica. Pri jutrišnjem koncertu gospe Irme Polakove čaka občinstvo lepo presenečenje. Sodeloval bo namreč tudi v Pragi, Plzni in drugod na Češkem izredno priljubljeni tenorist gospod Josip Drvota, operni pevec mestnega gledališča v Kraljevih Vinogradih. To je tenorist z izredno lepim, krasnim, visokim liričnim glasom. Povsod, kjer je bil abgtžovan, je bil ljubljeneč občinstva. Pel bo v treh nastopih v češkem jeziku točke svojega priljudnega repertoarja: 1. arijo iz opere »Carmen« in priljubljeni spev iz opere »Rigoletto« — »Ženska le vara nas«; 2. Adamovo arijo ali postiljonsko pesem iz opere »Pestillon Lonjumeanski« (z visokim D) in 2. »Romanco« in »Stretto« iz opere »Trubadur«.

Ij Oddaja spodnjega usnja čevljarским mojstrom v Ljubljani. Čevljarški mojstri v Ljubljani naj se zglase zaradi tiskovni za

potrdila o prejemu usnja pri zadržnem načelniku g. Karlu Kordeliču v Ljubljani, Rimska cesta 6.

Ij Prodaja moke strankam. Tozadevna notica v našem listu z dne 11. t. mes. se popravi v toliko, da se bode pričelo s prodajo moke strankam šele v ponedeljek, 15. t. m. Prodaja moke pa se vrši torej od ponedeljka, 15. t. m., do vstevši sobote, 20. t. m.

Ij Iz ruskega ujetništva se je oglasil g. Rudolf Krašna, nečak g. kavarnarja Krapeša.

Nov zemljevid srednje Evrope, oziroma evropskih bojišč s točno označbo bojnih črt oziroma zasedenega ozemlja na vseh bojiščih po stanju koncem decembra 1916 je izšel in se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani za ceno 2 K 70 vin. s poštnino vred. Na severu sega zemljevid še višje od Petrograda, na jugu kaže vso Italijo in Balkanski polotok. Zemljevid je zelo pregleden in podroben in bo prav dobro služil za vsa bojišča.

Slike Nj. Veličanstva cesarja Karla I. (litografije) v velikosti $59 \times 89 \text{ cm}$ se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. V nekaj dneh bodo na razpolago tudi večbarvne slike v velikosti $54 \times 68 \text{ cm}$ za ceno 8 K.

Zahvala,

Za obile dokaze tolažilnega sočutja, ki so nam došli povodom tako nenadne smrti našega srčno-ljubljenega, nepozabnega sina, oz. brata, gospoda

Mirka Benedik

c. in kr. res. poročnika

se nam ni mogoče vsakemu posamezno zahvaliti. Zato izrekamo tem potom vsem skupaj in vsakemu posebej najiskrenejšo zahvalo. Bog plačaj!

Brezovica pri Ljub., 11.1.1917.

Žalujoča rodbina nadučitelja

78

Benedika.

Št. 261.

Razglas.

Mestni magistrat opozarja v smislu naročila c. kr. deželne vlade z dne 4. januarja 1917, št. 39157/16, občinstvo na ministrsko naredbo z dne 6. decembra 1916, št. 405 drž. zak., zadevajoč zahtevo in izročanje bakrenih cilindrov (mehurjev) kopalnih peči ter razglasa osobito v smislu določila § 2 cit., da imajo vsi posestniki in hranilci kakor tudi vsi izdelovalci in prodajalci kopalnih peči, katere se kurijo s premogom ali lesom, dolžnost podati najkasneje do dne 15. januarja 1917 mestnemu magistratu, obrtni oddelek, mestna (nekdanja Galletova) hiša, I. nadstropje, levo, vrata št. 2, v uradnih urah od 8—2 pismeno naznanilo, zadevajoč cilindre, na posebni tiskovini. Tozadevne tiskovine je dobiti istotam brezplačno.

Posestniki peči, ki ne bodo reflektirali na dobavo nadomestila, morajo bakrene cilindre, ali najkasneje do 25. februarja 1917, kovinski centrali na Dunaju, oziroma njenim pooblaščenecem prosto prodati ali pa vposlati na c. kr. prevzemno komisijo v Gradcu, po določilih citirane naredbe. V poslednjem slučaju znaša odškodnina 5 K za 1 kg čistega bakra; tudi se povrnejo dokazani transportni stroški.

Posestniki, ki bodo prosili za nadomestilo, bodo dobili potom c. kr. trgovskega ministristva od podjetja, ki bode imelo skrbeti za nadomestilo posebno tiskovino. To tiskovino bode podjetju, natančno izpolnjeno poslati nazaj. Podjetje bode preskrbelo nadomestilo in pri njegovem montiranju bakreni cilindri odvezlo.

Prestopki se bodo v smislu § 9 cit. kaznovali z zaporom do 6 mesecev ali z globo do 5000 K.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 5. januarja 1917.

Islandski Caraghee-mah

3047

iz katerega se pripravi izboren nadomestek za jedilno olje, se dobi

zavitek za 1 liter, po K 1—
zavitek za 1 liter garantirano izbranega K 1-30
zavitek za 2 litra garantirano izbranega K 2-40

Gotovo pripravljeno olje za takojšnjo uporabo je na razpolago liter K 2—, steklenico je treba prinesiti seboj; po pošti se pripravljeno tekoče olje ne razpošilja. Dobi se pri M. Spenku, prodaja moke in islandskega mahu za jedilno olje v Ljubljani, Kopitarjeva ulica.

Poštna naročila in denarne pošiljke naj se pošiljajo na

Ivan Dežman v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.